

motorpasning. Undervisningen har endvidere omfattet værkstedskursus med såvel teori som praktiske øvelser.

På Koføeds Træningsskole har eleverne været beskæftiget med landbrugsarbejde og forskellige andre praktiske opgaver, der bl. a. udføres på et motor- og maskinværksted og et snedkerværksted. Eleverne har endvidere haft adgang til svejseundervisning. Der er herudover givet eleverne undervisning i almindelige skolefag suppleret med ordblindeundervisning.

Tvangshenvisningen af langvarigt arbejdsløse unge efter ungdomslovens § 13 har fundet sted i meget begrænset omfang og hovedsagelig kun til Øster Årbjerg. I 1966-67 tvangshenvistest således kun 8 elever.

Eleverne på de 4 skoler har for flertallet vedkommende været 20 år eller derunder på optagelsestidspunktet. Den overvejende del af eleverne er udgået af folkeskolens 7. klasse og derunder og har ikke nogen erhvervsmæssig uddannelse.

De oplysninger, der foreligger om den faktiske brug af *Klosterheden og Stensbæk* og arbejdsanvisningskontorenes vurdering, dokumenterer efter udvalgets opfattelse et behov for at give ikke-faglærte unge, der kun har ringe arbejdsmæssig erfaring og rutine, og som i reglen ikke har tilknytning til et bestemt erhverv, en efter deres forhold *afpasset, bredere erhvervsmæssig undervisning som en indføring til industrielt eller andet arbejde.*

De arbejdstekniske ungdomsskolekursusvirksomhed har taget sigte på at imødekomme dette behov for en bredere indførringsundervisning, og denne målsætning for skolerne har sin baggrund i, at specialarbejderskolerne i første række har haft som opgave at iværksætte kursus for voksne ikke-faglærte med praktisk erfaring fra arbejdspladserne. Under uddannelsesloven for ikke-faglærte arbejdere er der hidtil kun godkendt et grundkursus, nemlig inden for jern- og metalområdet, der for tiden gennemprøves på forsøgsbasis, og et forkursus inden for bygge- og anlægsområdet. Men selv disse kursus kan ikke erstatte den særlige indførringsundervisning, som iværksættes på statens arbejdstekniske ungdomsskoler. Disses undervisning adskiller sig fra de nævnte kursus under uddannelsesloven ved i sammenhæng med den rent erhvervsmæs-

sige uddannelse at give eleverne mulighed for at genopfriske eller forbedre de skolemæssige kundskaber i dansk og regning og meddele andre kundskaber, der har et bredere erhvervsmæssigt sigte. Der vil endvidere med hensyn til undervisningsperiodens længde, skift mellem den mere almene, skoleprægede undervisning og den praktisk-erhvervsmæssige uddannelse kunne tages særlige hensyn til det unge klientel. Selve afgrænsningen af kursistgruppen til unge ikke-faglærte byder endelig på fordelene ved at undervise kursister med mere ensartede forudsætninger. En bredere indførringsundervisning tjener fremdeles til afprøvning af de unges evner og erhvervsønsker.

Oplysningerne om den virksomhed, der udfoldes af *Øster Årbjerg og Koføeds Træningsskole*, sammenholdt med almindelige erfaringer viser, at der selv under gode beskæftigelsesforhold findes et — omend ikke nærmere opgjort — antal unge, der som følge af svag skolemæssig og uddannelsesmæssig baggrund, sociale tilpasningsvanskeligheder og manglende arbejdstæning har behov for *stabilisering, arbejdstilvænning og oplæring under et institutionsophold*, uden at der dog er tale om et klientel, som hører hjemme under de sociale institutioner.

Ungdomsudvalget finder, *at det er af betydning at bibeholde — i hvert fald endnu nogle år — de muligheder for erhvervsmæssig indførringsundervisning og social-erhvervsmæssig stabilisering af unge, fortrinsvis ikke-faglærte, som ungdomsloven frembyder, og at det endvidere er af betydning at udnytte disse muligheder i et nærmere samspil med erhvervsorientering, erhvervsvejledning og erhvervspraktik end hidtil sket, at Øster Årbjergs placering fjernt fra et bymilieu hæmmer tilgangen af elever, navnlig om vinteren, hvor behovet for skolen er størst, og at beskæftigelse ved skovarbejde bør opgives, og at samlet indkvartering af de unge — hvor dette er hensigtsmæssigt — bør forsøges i kollegie- eller pensionsform af tidssvarende standard og i nærheden af specialarbejderskoler og byer med et alsidigt erhvervsliv.*

Udvalget skal foreslå følgende ændringer i den nugældende ordning:

1. Loven ændres således, at adgangen til *at tvangshenvisse* unge arbejdsløse til særlige